

Zaaknummer : 01088170
Ons Kenmerk : ODH891693
Datum : 21-03-2024

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 12 oktober 2023 hebben wij van Tauw B.V. namens Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland een aanvraag Wet natuurbescherming ontvangen als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het opwaarderen van de N206 Europaweg in het kader van het realiseren van de Rijnland Route in Leiden. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de buizerd, het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de meervleermuis en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de meervleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de buizerd (*Buteo buteo*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) en de meervleermuis (*Myotis dasycneme*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), de watervleermuis (*Myotis daubentonii*) en de meervleermuis (*Myotis dasycneme*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 11 december 2023 tot en met 3 januari 2028.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te **verlenen** aan Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 31 januari 2032.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
  - a de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden;
  - b het ecologisch werkprotocol op te sturen;
  - c eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering drie maanden van te voren schriftelijk te melden;
  - d de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van te voren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingNatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna activiteit'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.
- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het activiteitenplan. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld, waarin in ieder geval het volgende dient te worden opgenomen:
  - a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
  - b aanduiding van de locatie van het plangebied;
  - c de uit te voeren werkzaamheden;
  - d de periode waarin de (deel) werkzaamheden uitgevoerd worden;
  - e de mitigerende en compenserende maatregelen;
  - f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
- 3 De ontheffinghouder dient, met in achtname van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Projectplan bij Wnb-ontheffingsaanvraag voor opwaardering N206 Europaweg (onderdeel Rijnland-Route) in Leiden' van 12 oktober 2023.
- 4 De begeleidende ecooloog dient een logboek bij te houden. In dit logboek dient tenminste opgenomen te zijn:
  - a de momenten waarop de ecooloog heeft deelgenomen aan een werkoverleg;
  - b wanneer de ecologisch deskundige geraadpleegd is over technische maatregelen voor het behoud van in het werkvlak aanwezige bomen;
  - c welke bomen gekapt zijn en welke bomen door technische maatregelen gespaard konden blijven;
  - d de datums waarop voorafgaand aan de te kappen bomen vleermuiswerende maatregelen zijn uitgevoerd en wanneer de effectieve werking van deze wering is gecontroleerd, evenals de weersomstandigheden;
  - e de momenten waarop de ecooloog de plaatsing van de tijdelijke bruggen en de daarop aanwezige verlichting heeft gecontroleerd en wat de uitkomsten waren;
  - f de momenten waarop ecooloog de herplant heeft gecontroleerd en wat de conclusies zijn van deze controle.
- 5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol inclusief het logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controles, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.

- 6 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de buizerd, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de meervleermuis.
- 7 Indien een of meerdere in voorschrift 3 genoemde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 8 Uiterlijk drie maanden voordat de in voorschrift 7 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Haaglanden te worden overgelegd, e-mailadres vergunningen@odh.nl.

Specifieke voorschriften

Weginrichting

- 9 Het verlichtingsplan en de details over de plaatsing en de lichtkleur en lichtsterkten van de verlichting op de voor vleermuizen kritische punten, zoals nader aangegeven in bijlage 6 van het activiteitenplan, dienen ter goedkeuring te worden voorgelegd aan OZHZ. Dit dient uiterlijk drie maanden voor de plaatsing te gebeuren.

Planning

- 10 De werkzaamheden aan de Knotterpolderbrug, waarbij de Vrouwenvaart versperd wordt met pontons en bouw materiaal, dienen uitgevoerd te worden tussen 15 augustus en 15 april. Indien dit niet mogelijk is dan mogen de werkzaamheden alleen overdag uitgevoerd worden, waarbij 's avonds, boven het wateroppervlak, door het wegvaren van een ponton, tenminste een opening van 1 bij 5 meter (hxb) vrij wordt gehouden boven het wateroppervlak.
- 11 De werkzaamheden aan de Lammebrug, waarbij het Rijn-Schiekanaal versperd wordt met pontons en bouw materiaal, dienen uitgevoerd te worden tussen 15 oktober en 15 februari. Indien dit niet mogelijk is dan mogen de werkzaamheden alleen overdag uitgevoerd worden waarbij 's avonds, boven het wateroppervlak, door het wegvaren van een ponton tenminste een opening van 2 bij 7,5 meter (hxb) vrij wordt gehouden.
- 12 De werkzaamheden aan de Trekvliefbrug, waarbij de Trekvlief versperd wordt met pontons en bouw materiaal, dienen uitgevoerd te worden tussen 15 augustus en 15 april. Indien dit niet mogelijk is dan mogen de werkzaamheden alleen overdag uitgevoerd worden, waarbij 's avonds, boven het wateroppervlak, door het wegvaren van een ponton tenminste een opening van 2 bij 7,5 meter (hxb) vrij wordt gehouden.

Mitigerende en compenserende maatregelen

---

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 13 De details over het ontwerp, de plaatsingslocatie en de plaatsingsperiode van de *hop-over* bij de slinger in de N206, zoals nader aangegeven in paragraaf 5.2.7 van het activiteitenplan 'Maatregelen vliegroute bij slinger in N206 Europaweg' dienen, zodra gereed, ter goedkeuring te worden voorgelegd aan Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Dit dient uiterlijk twee maanden voor het plaatsen van de *hop-over* te gebeuren.
- 14 De tijdelijke verkeersbrug over de Vrouwenvaart bij de Knotterpolderbrug dient te voldoen aan de volgende voorwaarden:
  - a deze tijdelijke brug dient een voldoende grote vrije doorgang voor de watervleermuis en de meervleermuis, en een minimale afmeting van 1,5 bij 5 meter (hxb) te hebben;
  - b deze locatie dient een voldoende grote doorgang boven de brug voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis van minimaal 4 bij 7,5 meter (hxb) te hebben en deze doorgang dient aan de meest donkere / meest beschutte zijde van de vaart gelegen te zijn;
  - c deze tijdelijke brug en directe omgeving dienen niet of vleermuisvriendelijk verlicht te zijn, waarbij er tenminste in de kwetsbare perioden, van 15 april tot 15 augustus, geen verlichting op het wateroppervlakte of op de oeverbegroeiing schijnt. Indien dit niet mogelijk is dan dient hier een vijf meter brede corridor met lage lichtintensiteit van maximaal 0,5 lux te zijn.
- 15 De tijdelijke verkeersbrug over het Rijn-Schiekanaal bij de Lammebrug dient te voldoen aan de volgende voorwaarden:
  - a deze tijdelijke brug dient een voldoende grote vrije doorgang voor respectievelijk de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de meervleermuis, met een minimale afmeting van 2,5 bij 7,5 meter (hxb) te hebben en deze doorgang dient aan de meest donkere / meest beschutte zijde van de vaart gelegen te zijn;
  - b deze locatie dient niet of vleermuisvriendelijk verlicht te zijn, waarbij er tenminste in de kwetsbare perioden, van 15 februari tot 15 oktober, voor de watervleermuis, de meervleermuis, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis waarbij geen verlichting op het wateroppervlakte of op de oeverbegroeiing schijnt. Indien dit niet mogelijk is dan dient hier over een 5 meter brede corridor een lage lichtintensiteit van maximaal 0,5 lux te zijn.
- 16 De tijdelijke fietsbrug over de Trekvllet bij de Trekvlletbrug dient te voldoen aan de volgende voorwaarden:
  - a deze tijdelijke brug dient een voldoende grote onderdoorgang voor de watervleermuis, met een minimale afmeting van 1 bij 5 meter (hxb) te hebben en aan de meest donkere / meest beschut liggende zijde van de vaart gelegen te zijn;
  - b deze locatie dient een voldoende grote vrije doorgang boven over de brug voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis van 2 bij 7,5 meter (hxb), te hebben;
  - c deze tijdelijke brug en directe omgeving dient niet of vleermuisvriendelijk verlicht te zijn, waarbij er tenminste in de kwetsbare perioden, van 15 april en 15 augustus, geen verlichting op het wateroppervlakte of op de oeverbegroeiing schijnt. Indien dit niet mogelijk is dan dient er over een 7,5 meter brede corridor een lage lichtintensiteit van maximaal 0,5 lux te zijn.
- 17 De permanente onderdoorgangen onder de nieuwe permanente brug, de Lammebrug over het Rijn-Schiekanaal dienen te voldoen aan de volgende voorwaarden:
  - a de onderdoorgangen dienen voldoende groot te zijn voor de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en tenminste één onderdoorgang dient een minimale afmeting van 5 bij 7,5 meter (hxb) te hebben;
  - b bij de toevaarten als ook in de onderdoorgangen dienen de verlichting voor de watervleermuis en de meervleermuis aangepast te zijn, waarbij de lichtintensiteit niet hoger is dan de huidige 1 lux is.
- 18 De permanente onderdoorgangen onder de nieuwe permanente brug de Trekvlletbrug over de Trekvllet dient te voldoen aan de volgende voorwaarden:

- a de onderdoorgangen dienen voldoende groot te zijn voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis en tenminste één onderdoorgang dient de minimale afmeting van 2 bij 7,5 meter (hxb) te hebben;
  - b bij de toevaarten, als ook in de onderdoorgangen, dienen de verlichting voor de watervleermuis aangepast te zijn over dezelfde 7,5 meter brede corridor, waarbij de lichtintensiteit maximaal 0,5 lux is.
- 19 De permanente onderdoorgang onder de nieuwe Knotterpolderbrug over de Vrouwenvaart dient te voldoen aan de volgende voorwaarden:
- a De onderdoorgang dient voldoende groot te zijn voor de meervleermuis en de watervleermuis en een minimale afmeting van 1,5 bij 5 meter (hxb), te hebben;
  - b bij de toevaarten als ook in de onderdoorgang dient de verlichting voor de watervleermuis en de meervleermuis aangepast te zijn over dezelfde 5 meter brede corridor, waarbij de lichtintensiteit maximaal 0,5 lux is.
- 20 Voorafgaand aan de kap van bomen dienen deze met een hoogwerker visueel gecontroleerd te worden op aanwezigheid van vleermuizen bij takbreuken, achter loszittend schors of in holten. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de kapwerkzaamheden worden gestart, dient aan de volgende voorwaarden te worden voldaan:
- a. De werende maatregelen, waaronder exclusion flaps, worden gedurende minimaal vijf dagen met gunstige weersomstandigheden (minimaal 10 graden, een windkracht van minder dan 5 Bft en droog) ingezet. Minimaal drie van de vijf dagen met gunstige weersomstandigheden dienen aaneengesloten te zijn. Bij overdag slecht weer en 's avonds rond zonsondergang en in de nacht goed weer, telt dit nog steeds als een dag met gunstige
  - b. Indien het toepassen van exclusion flaps niet goed mogelijk is of niet effectief is, mogen stam en takken met huishoudfolie worden omwikkeld, waarbij de mogelijke in- en uitvliegopeningen vrijgehouden worden.
- 21 De zwarte populieren op de zuidwestelijke oever van de Vrouwenvaart en langs het Rijn-Schiekanaal, mogen tot 3 jaar na de afronding van de werkzaamheden niet gekapt worden. Individuele bomen die een acuut gevaar vormen, vastgesteld door een boomdeskundige en waar dit gevaar niet door veiligheid snoei is op te lossen, kunnen wel gekapt worden. Deze gekapte bomen dienen dan direct vervangen te worden door bomen met een afmeting van tenminste 6 cm stamdoorsnede en 2,5 meter kroondiameter.
- 22 De knotwilgen langs de Vrouwenvaart dienen voor de gehele uitvoeringsperiode in een aangepaste vorm te worden geknot, waarbij om de twee of drie jaar alleen de zwaardere takken weggesnoeid worden.
- 23 De nieuw te planten bomenrij langs de Vrouwenvaart dient al na één groeiseizoen vleermuizen voldoende windbeschutting te bieden. Dit is te bereiken door:
- a het gebruiken van een grote plantmaat (6 cm stamdoorsnede en 2,5 m kroonbreedte);
  - b het planten van deze bomen met een plantafstand van 4 tot 5 meter (dubbele dichtheid); of
  - c het planten van deze bomen met een plantafstand van 6 tot 8 meter en het onderplanten van deze bomen met tenminste 3 meter hoge meerstammige struiken.
- 24 De westelijke oevers van het Rijn-Schiekanaal, de oeveraansluitingen op de Lammebrug, dienen voorafgaand aan de verwijdering van de oeverbegroeiing voorzien te worden van een (drijvende) rietkraag van tenminste één meter breed of van opgaande struiken met een hoogte van vier meter. Deze voorziening dient tenminste 1,75 meter hoog te zijn en voldoende dicht te zijn zodat de autoverlichting van de naastgelegen weg op het Rijn-Schiekanaal geheel afgeschermd wordt. Tot het moment dat deze begroeiing voldoende dicht is dient er een 1,75 meter hoge scherm geplaatst te worden die het autolicht afschermt.

- 25 De werking van de onderdoorgang van de Lammebrug als migratieroute en vliegroute voor vleermuizen de werking van de *hop-over* bij de slinger als vliegroute vleermuizen en herstel van de functie jachtgebied langs de Vrouwenvaart en bij de Lammebrug dienen door de ecologisch deskundige gemonitord te worden. Aan de monitoring worden de volgende voorwaarden gesteld:
- a de *hop-over* wordt twee jaarlijks gemonitord, vanaf de start van de werkzaamheden tot één jaar na afronding van de werkzaamheden, waarbij één keer in het begin van de kraamperiode en één keer aan het begin van de migratietijd wordt gemonitord;
  - b de brugonderdoorgang van de Lammebrug wordt twee jaarlijks gemonitord, vanaf de start van de werkzaamheden tot één jaar na afronding van de werkzaamheden, waarbij één keer in het begin van de kraamperiode als één keer aan het begin van de migratietijd wordt gemonitord;
  - c de functie jachtgebied langs de Vrouwenvaart en bij de Lammebrug wordt twee keer gemonitord in jaren van de werkzaamheden en één keer in het derde jaar na de afronding van de werkzaamheden, waarbij per jaar één keer in de kraamperiode en één keer na de kraamperiode wordt gemonitord;
  - d de monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen van het meest recente Vleermuisprotocol;
  - e aanvullend dient tijdens de uitvoering van de monitoring, tenminste jaarlijks, een kwalitatief ecologische beoordeling te worden uitgevoerd op de kwaliteit van de geleiding/beschutting langs het Rijn-Schiekanaal en langs de Vrouwenvaart alsook lichtintensiteit op de kritische punten (zoals aangeven in hoofdstuk van het activiteitenplan) door een ecologisch deskundige;
  - f de resultaten dienen te worden opgeleverd in een rapportage, waarin in ieder geval dient te worden opgenomen: een heldere conclusie over de effectiviteit van de maatregelen en een voorstel voor verdere optimalisatie of extra maatregelen, mocht het verwachte resultaat uitblijven en aanwijsbaar zijn toe te schrijven aan de uitvoering van de betreffende maatregelen;
  - g de resultaten van de monitoring en kwalitatief ecologische beoordeling dienen jaarlijks vóór 1 december van hetzelfde monitoringsjaar te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid;
  - h indien de monitoringsresultaten hiertoe aanleiding geven, kunnen er door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aanvullende maatregelen worden opgelegd zoals het verlengen van de monitoringsduur;
  - i voorstellen voor optimalisatie en/of extra maatregelen worden uitgevoerd na goedkeuring van het voorstel door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (voorschrift 1).

Aanwijzingen voor gebruik

- Op alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied is de specifieke zorgplicht van toepassing (artikel 11.27, Besluit activiteiten leefomgeving). Ga dus vooraf na of er op de locatie van uw activiteit planten, dieren of hun leefgebied aanwezig zijn en of uw activiteit daarop negatieve gevolgen zal hebben. Houd onder andere rekening met het broeden; broedgevallen mogen niet verstoord worden. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde, dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 12 oktober 2023 hebben wij van Tauw B.V. namens Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland (hierna: de provincie) een aanvraag Wet natuurbescherming ontvangen als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanleiding voor de aanvraag is het opwaarderen van de N206 Europaweg in het kader van het realiseren van de Rijnland Route in Leiden met de aanwezigheid van de buizerd, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de meervleermuis. De locatie betreft N206 Europaweg / Lammenschansplein te Leiden. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de buizerd (*Buteo buteo*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), meervleermuis (*Myotis dasycneme*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), de meervleermuis (*Myotis dasycneme*) en de watervleermuis (*Myotis daubentonii*);

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 11 december 2023 tot en met 3 januari 2028.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Projectplan bij Wnb-ontheffingsaanvraag bij opwaardering N206 Europaweg (onderdeel Rijnland Route) in Leiden, TAUW bv, kenmerk R002-1285922VJW-V03-sss-NL, van 20 juni 2023 (ODH884082);
- Inpassingsplan “Partiële herziening PIP Rijnlandroute N206 Europaweg”, Provincie Zuid-Holland, nummer 7474, van oktober 2022 (ODH884072);
- Besluiten partiële herziening provinciaal inpassingsplan Rijnland Route onderdeel N206 Europaweg, het besluit hogere waarden op grond van de Wet geluidhinder en het m.e.r.-beoordelingsbesluit op grond van de Wet Milieubeheer, Provincie Zuid-Holland, nummer 12345, van 26 oktober 2022 (ODH884073);
- Projectplan bij Wnb-ontheffingsaanvraag bij opwaardering N206 Europaweg (onderdeel Rijnland Route) in Leiden, TAUW bv, kenmerk R002-1285922VJW-V02-agv-NL, van 11 oktober 2023 (ODH994341).

Met hierin opgenomen de bijlagen:

- Inventarisatie van platte schijfhoren in het plangebied Oostvlietpolder te Leiden. Bureau Biota, van 27 mei 2015, met kenmerk 2015-004;
- Toelichting gegevens vleermuizen Wassenaar-leiden (zuid) 2012-2015, Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland;
- Geactualiseerde situatie Rijnland Route, Tauw B.V., met kenmerk N023-1222492VJW-kmi-V03-NL, van 27 juni 2016;
- Addendum Mitigatie- en compensatieplan TB's RijnlandRoute, Tauw B.V., met kenmerk N020-1222492KES-nja-V01-NL, van 30 juni 2015;
- Mitigerende en compenserende maatregelen voor (strikt)beschermde soorten bij het PIP-deel van de RijnlandRoute, Tauw, met kenmerk R004-1222492VJW-agv-V07-NL, van 18 november 2014;
- Mitigatie- en compensatieplan TB's RijnlandRoute, Tauw B.V., met kenmerk R003-1217025VJW-nda-V013-NL, van 19 november 2014;

- Natuurtoets gemaal Vlietweg te Leiden, Tauw B.V., met kenmerk N024-1222492VJW-per-V02-NL, van 2 juni 2016;
- Briefrapport actualisatie huismusonderzoek in verband met sloopwerkzaamheden in het kader van de Rijnland Route te Leiden en Valkenburg, Vanderhelm Milieubeheer B.V., met kenmerk PZHH160388, van 4 mei 2016;
- Natuurtoets Achtergrondrapport natuur (O) TB verbreding A4 Vlietland-N14, Anteagroup, van 28 november 2014.
- Rapportage habitattoets Middenberm A4 Leidschendam-Voorschoten, E.C.O. logisch, met kenmerk AGNA1416, van 6 november 2014;
- Natuuronderzoek Rijnland Route 2014,(vleermuisonderzoek Vrouwenvaart), Tauw, met kenmerk N003-4817796VJW-nda-V02-NL van 24 oktober 2014;
- Veldinventarisaties Rijnland Route in het kader van de Flora- en faunawet Inventarisatie van broed- en weidevogels, Eekhoorn, Waterspitsmuis, vleermuizen, Rugstreeppad, vissen en Platte Schijfhoren, Tauw, met kenmerk R003-4817796LJS-nja-V03-NL, van 14 februari 2014;
- Resultaten aanvullend ecologisch onderzoek Rijnland Route in het kader van de Flora- en faunawet, Tauw, met kenmerk R007-4817796VJW-bom-V04-NL, van 1 september 2014. Inventarisatie van broedvogels en vleermuizen bij Valkenburg II en knooppunt Maaldrift (A44);
- Resultaten aanvullende veldinventarisatie Vlietlanden- Hofpolder, 2013, N001-4817796ARY-kmi-V02-N, van 15 januari 2014;
- Oostvlietpolder Leiden flora- en faunaonderzoek. Bureau Stadsnatuur Rotterdam, van 29 november 2011.

Op 29 februari zijn de volgende aanvullingen ontvangen:

- Resultaten lichtmetingen Rijn-Schiekanaal, van 20 februari 2024 (ODH992311);
- Stuklijst bomen en struiken Vrouwenvaart, van der Spek Hoveniers, met kenmerk 24/1506/39021, van 28 februari 2024 (ODH 992312).

-

Op 11 maart zijn de volgende aanvulling ontvangen:

- Aanvullende informatie bij Wnb-ontheffingsaanvraag N206-Europaweg (RijnlandRoute, zaaknummer 01046150), Tauw B.V., van 11 maart 2024 (ODH999573);
- Mitigatie vliegroute Rijn-Schiekanaal, Tauw B.V., van 11 maart 2024 (ODH999587).

Procedure

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 30 november 2023 de termijn voor afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De buizerd is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden:

- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de buizerd te beschadigen, te vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis de watervleermuis en de meervleermuis zijn van nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn en in bijlage II van het Verdrag van Bern. De meervleermuis is tevens opgenomen in bijlage II, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de meervleermuis en de watervleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de meervleermuis en de watervleermuis opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, respectievelijk artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

De aanvraag heeft als aanleiding het verbreden van de provinciale weg N206, Europaweg tot en met Lammenschansplein, onderdeel van de Rijnland Route, te Leiden. De volgende werkzaamheden zijn voorgenomen:

- het slopen en herbouwen van de Knotterpolderbrug, de Trekvlietbrug en de Lammebrug;
- de aanleg en gebruik van tijdelijke bruggen voor gemotoriseerd verkeer en fietsverkeer (separaat) over de Trekvliet en het Rijn-Schiekanaal;
- de aanleg en gebruik van een tijdelijke fietsbrug over de Vrouwenvaart;
- de kap van de bomenrij aan zuidoever van noordelijke deel Vrouwenvaart;
- de kap van een bosschage aan de noordoever van noordelijke deel Vrouwenvaart;
- de kap van de bomen in bosschage in "de slinger" langs N206 Europaweg;
- de kap van bomen rond het Lammenschansplein
- De kap van bomen en struiken direct naast de bruggen
- De kap van bomen en struiken bij de doorgangen/aansluitingen naar de tijdelijke bruggen
- het vergraven van de oevers een deel van de Vrouwenvaart;
- het slopen en nieuwbouwen van drie bruggen;
- het verbreden van de Europaweg N206;
- het veranderen van de aansluitingen van de toegangswegen;

De voorlopige planning gaat uit van een start van de voorbereiding in het voorjaar van 2024 en een start van de kap en snoeiwerkzaamheden na het vogelbroedseizoen, na 15 augustus en voor 26 november 2024. De werkzaamheden die kunnen leiden tot verstoring van vleermuizen en/of broedvogels zullen pas starten na het vogelbroedseizoen, vanaf september 2024. Er wordt dan gestart met de kap van bomen en het verwijderen van struiken bij de Knotterpolderbrug en de omgeving van de Vrouwenvaart en er zal een tijdelijke fietsbrug worden aangelegd. Daarna zal deze brug gesloopt worden en nieuw gebouwd worden. De weg zal na drie jaar gereed zijn. Daarna zal de Lammebrug en de Trekvlietbrug gesloopt worden en nieuw gebouwd worden. De werkzaamheden bij deze bruggen zijn na twee jaar gereed. In fase 3, is de bouw en wegaanleg (verbreding en wijzingen aansluitingen) gepland. Kort hiervoor zullen enkele bomen gekapt worden die “in het werk” liggen of nabij het werk liggen en die niet met technische maatregelen te handhaven zijn.

De werkzaamheden voor fase 3 starten op 25 februari 2026 en eindigen op 21 juli 2027. Fase 4 is de afronding en opleveringsfase, deze eindigt op 3 januari 2028.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of sprake is van overtreding van de Wnb heeft er in 2019 en 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van vleermuizen en roofvogels binnen het plangebied. Dit onderzoek is uitgevoerd conform het toen meest actuele Vleermuisprotocol en voor de buizerd conform de handleiding ‘broedvogel monitoring project SOVON’. De in 2019 uitgevoerde onderzoeken zijn ouder dan drie jaar. Deze gegevens blijken middels een gebiedsvergelijking nog representatief voor de huidige situatie. In het jaar 2023 is aanvullend onderzoek uitgevoerd, waarbij de aan- of afwezigheid van *hop-overs*, vleermuisverblijfplaatsen in bomen en migratieroutes nader zijn onderzocht. Dit aanvullende onderzoek is grotendeels uitgevoerd volgens het meest actuele vleermuisprotocol. Het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen in bomen is twee keer middels endoscopie uitgevoerd. De gebruikte methodiek is niet opgenomen in het vleermuisprotocol. Deze bomen zijn ook op aanwezigheid van paarverblijfplaatsen onderzocht middels aanvullend onderzoek conform het vleermuisprotocol. De onderzochte bomen en de resultaten van het endoscopisch onderzoek zijn uitvoerig beschreven, alle boomholten waren eenvoudig van structuur en konden in zijn geheel met een endoscoop gecontroleerd worden. De resultaten van de aanvullende onderzoeken uit 2021 en 2023 geven aan dat het gebied en het gebruik van het plangebied door de beschermde soorten niet gewijzigd is. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De aangetroffen soorten in het plangebied.

De buizerd is in het plangebied aanwezig met een nestplek. In het plangebied zijn de volgende vleermuissoorten aangetroffen: de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis, de meervleermuis, de rosse vleermuis en de laatvlieger. De gewone dwergvleermuis heeft in het plangebied foerageergebieden, vliegroutes en paarterritoria. De verblijfplaatsen liggen buiten het plangebied. Essentieel zijn de foerageergebieden en de vliegroutes bij de drie bruggen. De ruige dwergvleermuis heeft in het plangebied foerageergebieden, vliegroutes en paarterritoria. De verblijfplaatsen liggen buiten het plangebied. De foerageergebieden en de vliegroutes zijn essentieel.

De watervleermuis heeft in het plangebied foerageergebieden en vliegroutes, waarbij beiden essentieel zijn.

De meervleermuis heeft in het plangebied foerageergebieden, een (dagelijkse) vlieg- en een (jaarlijkse) migratieroute. De vlieg- en migratieroute is essentieel. De rosse vleermuis en de laatvlieger hebben vliegroutes en foerageergebieden in het plangebied, welke niet essentieel zijn.

Het is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de buizerd, gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de meervleermuis in kaart is gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de buizerd, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de meervleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het Projectplan bij Wnb-ontheffingsaanvraag voor opwaardering N206 Europaweg (onderdeel Rijnland Route) in Leiden, van 13 oktober 2023.

De maatregelen bestaan uit:

- het vooraf opstellen van een ecologisch werkprotocol;
- het nemen van uitvoeringstechnische maatregelen, zodat zoveel mogelijk bomen gespaard blijven;
- het stellen van ontwerptechnische eisen zodanig dat de onderdoorgang onder de drie bruggen voldoende zijn voor het passeren door de aanwezige vleermuissoorten;
- het stellen van extra eisen aan de nieuwe verlichting bij verkeerswegen, fietspaden en bruggen;
- het plaatsen/realiseren van een *hop-over* in de slinger van de N206;
- het verdichten van de vegetatie op plekken waar op- en afritten van de N206 bij het Rijn-Schiekanaal en de trekvaart liggen;
- het bieden van compensatie voor foerageergebied door het vooraf planten van een bomenrij met ondergroei over 55 meter;
- het bieden van compensatie voor foeragegebieden achteraf door planten van een tweede rij knotwilgen met ondergroei over een lengte van 100 meter;
- het bieden van compensatie achteraf door waar het technisch mogelijk is in de wegbermen weer bomen en struiken aan te planten;
- het bieden van beschutting en lichtafscherming aan de westzijde van het Rijn-Schiekanaal door het plaatsen van één meter brede en drijvende rietkraag of meerstammige struiken van minimaal vier meter hoog;
- voorafgaand aan de werkzaamheden (maar buiten het broedseizoen) wordt het buizerdnest ongeschikt gemaakt;
- voorafgaand aan de kapwerkzaamheden worden bij de mogelijke vleermuisverblijfplaatsen vleermuiswerende maatregelen genomen.

De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de buizerd, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de meervleermuis en de watervleermuis.

Geen andere bevredigende oplossing

Een andere positionering van deze verbreding is overwogen: ten noordoosten van de N206. Hierdoor kan de nestlocatie van de buizerd gespaard blijven. Doordat echter de percee-eigenaren niet meewerkten aan het afstaan van grond aan de provincie Zuid-Holland kan dit alternatief niet uitgevoerd worden. De ingrepen vinden nagenoeg op dezelfde locatie plaats als de ligging van de huidige infrastructuur. Een realisatie op de bestaande fundering van de weg leidt tot een kortere doorlooptijd dan wanneer er wordt uitgeweken voor het tracé. Deze werkwijze leidt tot minder (lange) directe verstoringen van de aanwezige fauna. Deze werkwijze betekent wel dat er op diverse plekken langs de huidige weg bomen gekapt en struiken verwijderd moeten worden.

Er wordt bij de planning van de werkzaamheden optimaal rekening gehouden met de kwetsbare periode van de aanwezige vleermuissoorten en de buizerd, bijvoorbeeld bij de kap van de bomen en de werkzaamheden bij de bruggen en wateren. Daarmee is er geen alternatieve planning of uitvoeringswijze die gunstiger is voor de aanwezige beschermde soorten.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er voldoende is aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en de perioden van uitvoering, wordt schade aan zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

Vogels

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang “de volksgezondheid en de openbare veiligheid”, zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, sub 2, van de Wnb.

De opwaardering van het plangebied van de N206 Europaweg (waaronder de drie bruggen) is onderdeel van de realisatie van de Rijnland Route (RLR). Met de realisatie van de RLR wordt een belangrijk knelpunt opgelost en verbetert de doorstroming op zowel het hoofdwegennet als het onderliggende wegennet. Er is in deze regio vooral een uitbreiding van de oostwestcapaciteit voor het wegverkeer nodig. Er is nu een slechte doorstroming, en een slechte bereikbaarheid. De verkeersberekeningen behorende bij de milieueffectrapportage geven aan dat met aanleg van de Rijnlandroute het aandeel sluipverkeer op het onderliggend wegennet afneemt. Het sluipverkeer zal daarmee verdwijnen uit een aantal (woon)gebieden en wegen waar nu de milieuovertlast onder druk staat. Dit geldt in het bijzonder voor de Voorschoterweg en het centrumverkeer van Katwijk. Het wegvallen van sluipverkeer leidt tot een verbetering van de verkeersveiligheid, luchtkwaliteit en de geluidbelasting.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het genoemde belang van ‘de volksgezondheid en de openbare veiligheid’ voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de buizerd welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Vleermuizen

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang “de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten” zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, sub 3, van de Wnb. De opwaardering van het plangebied van de N206 Europaweg leidt tot een verbetering van de verkeersveiligheid, luchtkwaliteit en de geluidbelasting voor inwoners van Leiden, Voorschoten en Katwijk. De Rijnlandroute is een belangrijke schakel in woon-werk verkeer in de regio Holland Rijnland. Verder gaat het om economische impulsen in onder meer de Greenport Duin- en Bollenstreek, het Bio Science Park en het Space Business Park (ESA/ESTEC).

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het genoemde belang van ‘de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’ voldoende is onderbouwd om de tijdelijke negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de meervleermuis welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Vogels

In de planuitvoering wordt één nestplek van de buizerd ongeschikt gemaakt. In de directe omgeving liggen zes bosjes, die geen onderdeel zijn van territoria van andere buizerds die kunnen dienen als alternatieve nestplek.

De buizerd is een algemene in geheel Nederland voorkomende broedvogel. De landelijke trend in aantal broedparen is zowel op korte als lange termijn positief met jaarlijks een matige toename (<5%). De algehele landelijke staat van instandhouding van de buizerd is, beoordeeld op populatie ontwikkeling, verspreiding, kwaliteit van het leefgebied en mogelijke veranderingen in de toekomst, als “gunstig” beoordeeld (SOVON, 2019). De buizerd is een algemene voorkomende broedvogel in de provincie Zuid-Holland. De provinciale trend in aantal broedparen is lange tijd positief geweest met jaarlijks een matige toename van meer dan vijf procent. De laatste twaalf jaar is er geen significante aantalsverandering waargenomen. Waarschijnlijk zijn nu alle potentiële territoria in de provincie Zuid-Holland bezet.

Vleermuizen

De belangrijke vlieg- en migratieroutes worden, per brug, voor een periode van vijf dagen en vijf nachten versperd zijn door de aanwezigheid van pontons met bouwmaterialen. Ook zal de werkplek sterk verlicht worden. Als deze werkzaamheden in een ongunstige periode plaatsvinden, kan dit leiden tot het door vrouwtjes mijden van dit deel van de vliegroute, en het niet meer bereiken van de verderaf gelegen jachtgebieden. Geringere succes bij het foerageren kan leiden tot een verhoogde sterfte van jonge dieren (tijdens de kraamperiode). Het mijden van dit deel van de migratieroute door jonge dieren op migratie kan leiden tot het niet vinden/bereiken van de winterverblijfplaatsen en sterfte in de winterperiode.

De sloop en nieuwbouwwerkzaamheden rond de Lammebrug dienen daardoor uitgevoerd te worden tussen 15 oktober en 15 februari, buiten de kwetsbare periode voor de meervleermuis (de migratieperiode), de watervleermuis (migratie en kraamperiode) en de gewone dwergvleermuis (de kraamperiode). Dit is opgenomen in de voorschriften. De sloop en nieuwbouwwerkzaamheden rond de Trekvluetbrug en de Knotterpolderbrug dienen uitgevoerd te worden tussen 15 augustus en 15 april uitgevoerd, buiten de kwetsbare periode voor de gewone dwergvleermuis en de watervleermuis uitgevoerd te worden. Dit is opgenomen in de voorschriften.

Er worden diverse inrichtingsmaatregelen getroffen waarbij de geleiding langs de oevers, over de (aansluit)wegen en onder de bruggen door, voor vleermuizen gegarandeerd wordt. Tevens wordt er vooraf vervangend beschut liggend foerageergebied aangelegd, de ingrepen in het groen beperkt gehouden en waar mogelijk weer hersteld.

De kwaliteit van het plangebied als jachtgebied voor vleermuizen zal zich in drie jaar na afronding van de werkzaamheden geheel herstellen en is er geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding.

Hierin is goed gaan functioneren van de voorzieningen, de *hop-over* en de onderdoorgang van de Lammebrug van groot belang voor de gunstige staat van instandhouding van de soorten de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de meervleermuis. Om zeker te zijn dat deze voorzieningen tijdens en na afloop van de werkzaamheden goed functioneren is monitoring tot drie jaar na afronding noodzakelijk. Dit is opgenomen in de voorschriften.

De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis hebben in het plangebied essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden. In de planuitvoering worden deze functies lokaal aangetast en gaan ze tijdelijk in kwaliteit achteruit. Tenminste één jaar voorafgaand aan de start van de kapwerkzaamheden wordt er mitigatie aangebracht in de vorm van het planten van een dichte bomenrij van oudere bomen met dichte ondergroei over een lengte van 53 meter langs de Vrouwenvaart en het plaatsen van een tijdelijke *hop-over* bij de slinger in de N206. De in het plangebied staande bomen met holten en/of takbreuken worden bij de uitvoering zoveel mogelijk gespaard. Ook andere (oudere) bomen en struiken die in het plangebied staan en voor de werkuivoering niet in de weg liggen worden niet gekapt of verwijderd. De knotwilgen langs de Vrouwenvaart dienen door middel van een aangepaste vorm te worden geknot, zodat deze de komende zeven jaren alle jaren windbeschutting bieden aan de jachtplekken boven de Vrouwenvaart, dit door om de twee of drie jaar alleen de zwaardere takken te snoeien. In de permanente situatie, op locaties waar de bermen breed genoeg zijn, worden weer bomen(rijen) aangeplant. Als de wortelruimte in de berm te beperkt is, worden 3 meter hoge meerstammige struiken geplant. Op de westoever, aansluitend op de nieuwe Lammebrug aan de noord en zuidzijde, waar het planten van bomen en/of struiken niet mogelijk is, wordt langs de oever van het Rijn-Schiekanaal een drijvende rietkraag van tenminste één meter breed aangebracht. Deze rietkraag zal de meervleermuis en de watervleermuis naast windbeschutting ook een afscherming bieden van (versturende) autoverlichting. Dit is opgenomen in de voorschriften.

Er wordt tenminste tot en met drie jaar na afronding van de werkzaamheden geen kap uitgevoerd van de overige zwarte populieren langs de Vrouwenvaart en het Rijn-Schiekanaal. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Wel kan aan deze bomen ten behoeve van de veiligheid snoeiwerk worden uitgevoerd (alleen het kandelen). Het kandelen is een mildere vorm van kandelaberen.

Door deze maatregelen is er langs dit deel van de Vrouwenvaart, de Trekvliet en het Rijn-Schiekanaal gedurende de gehele periode van de werkzaamheden windbeschutting en lichtafscherming aanwezig. Door deze maatregelen blijven het Rijn-Schiekanaal, de Vrouwenvaart en de Trekvliet geschikt als jachtgebied voor de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de meervleermuis.

De onderdoorgangen onder de permanente bruggen en de doorgangen onder of over de tijdelijke bruggen hebben na de uitvoering dezelfde omvang als in de huidige situatie. Hierdoor hebben en houden deze onderdoorgangen de belangrijke functie als vliegroute voor de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de meervleermuis. De toevoeren en de onderdoorgangen van zowel de tijdelijke als permanente bruggen hebben dezelfde of een lagere lichtintensiteit, waardoor zij de belangrijke functie als vliegroute naar buiten het plangebied gelegen jachtgebieden blijven vervullen.

Tevens wordt rond de bruggen en bij locaties waar de dwergvleermuizen binnen het plangebied de verkeerswegen oversteken aangepaste verlichting geplaatst, zodanig dat er geen verstoring van vliegroutes en jachtgebieden van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis optreedt. Tevens wordt er bij de slinger een *hop-over* voor vleermuizen aangebracht/geplaatst. Deze ligt op exact dezelfde locatie als waar deze functie is vastgesteld. Deze *hop-over* dient vrij te zijn van verlichting, dit hebben wij opgenomen in onze voorschriften. Enige jaren na de uitvoering heeft het leefgebied binnen het plangebied weer dezelfde kwaliteiten voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. De effecten van de werkzaamheden zijn beperkt en van tijdelijke aard. Daarnaast tonen de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis enige flexibiliteit in het gebruik van geleidende landschapselementen als vliegroutes. Door het tijdig treffen van voorzorgsmaatregelen, waarbij de geleiding (vliegroutes) boven water en over verkeerswegen gegarandeerd wordt en vervangende foerageergebieden aanwezig zijn en in de jachtgebieden uiteindelijke situatie weer hersteld zijn, is er geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van deze twee soorten.

De gewone dwergvleermuis is een algemene in geheel Nederland voorkomende vleermuissoort. De landelijke trend in verspreiding en in relatieve aantallen is er een matige toename (<5%) (Zoogdiervereniging/CBS 2023²). De algehele landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is, beoordeeld op populatie ontwikkeling, verspreiding, kwaliteit van het leefgebied en mogelijke veranderingen in toekomst, als “onbekend” beoordeeld (Zoogdiervereniging/Ravon 2019³). Het toekomstperspectief is met name voor verblijfshabitat negatief, maar als maatregelen als gebiedsgerichte aanpak zoals een Soortenmanagementplan (SMP) effectief zijn, zal dit het negatieve toekomstperspectief kunnen keren.

De ruige dwergvleermuis is in West en Noord- Nederland een algemeen voorkomende vleermuissoort. In overige delen van Nederland is de soort schaars. De landelijke trend van de ruige dwergvleermuis, in verspreiding en in relatieve aantallen, is stabiel (Zoogdiervereniging/CBS 2023^{*}). De algehele landelijke staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis is, beoordeeld op populatie ontwikkeling, verspreiding, kwaliteit van het leefgebied en mogelijke veranderingen in toekomst, als “ongunstig ontoereikend” beoordeeld (Zoogdiervereniging/Ravon 2019³).

---

² Telganger 2023-2, Zoogdiervereniging & CBS, van oktober 2023.

³ Staat van instandhouding Gelderland. Factsheets voor 24 soorten in Gelderland, Zoogdiervereniging & Ravon, met kenmerk 2019.09, van 30 november 2019.

De watervleermuis en de meervleermuis

De watervleermuis heeft in het plangebied essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden. De meervleermuis heeft in het plangebied vliegroutes en een essentiële migratieroute. In de planuitvoering worden deze functies lokaal aangetast of gaan tijdelijk in kwaliteit achteruit.

De sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden van de Knottepolderbrug en de Trekvlietbrug worden tussen 15 augustus en 15 april en de Lammebrug zal tussen 15 februari en 15 maart uitgevoerd, of er zal slechts overdag gewerkt worden en de locatie zal dan onverlicht zijn. Bij een uitvoering binnen de kwetsbare periode wordt 's avonds een groot genoeg deel van het wateroppervlakte vrij gehouden door het wegvaren van een ponton en verwijderen van andere obstructies tot op 7,5 meter vanuit één oeverzijde. Dit is opgenomen in de voorschriften. De onderdoorgangen onder de permanente bruggen en tijdelijke bruggen hebben voor de watervleermuis en de meervleermuis tenminste dezelfde omvang als in de huidige situatie, waardoor zij de belangrijke functie als vliegroute en migratieroute blijven vervullen. Dit hebben wij opgenomen in onze voorschriften.

Tevens wordt rond de bruggen de permanente verlichting aangepast, op een zodanige wijze dat er geen verstoring van de watervleermuis en de meervleermuis optreedt. Bij de wegafslagen, waar licht van het autoverkeer op wateroppervlakten kan gaan schijnen, worden bomen en/of dicht struikgewas aangeplant. Waar de ruimte tussen de weg en de oever te smal is, wordt een één meter brede drijvende rietkraag aangebracht.

Door het nemen van deze voorzorgsmaatregelen, waarbij in de kwetsbare perioden de vliegroutes en migratieroutes voldoende vrij blijven van obstakels en verlichting kunnen deze tijdens en na de werkzaamheden blijven functioneren. In de uiteindelijke situatie is de oorspronkelijke situatie weer hersteld. Hierdoor vindt geen afbreuk plaats aan de gunstige staat van instandhouding van de soorten de meervleermuis en de watervleermuis.

De watervleermuis is in Nederland een algemeen voorkomende vleermuissoort. De landelijke trend van de watervleermuis is een matige toename (La Haye en van der Meij 2022⁴). De algehele landelijke staat van instandhouding van de watervleermuis is, beoordeeld op populatie ontwikkeling, verspreiding, kwaliteit van het leefgebied en mogelijke veranderingen in toekomst, als “nog gunstig maar in de toekomst verslechterend” beoordeeld (Zoogdiervereniging/Ravon 2019³).

De meervleermuis is in West en Noord- Nederland een regelmatig voorkomende vleermuissoort. In overige delen van Nederland is de soort schaars. De landelijke trend van de meervleermuis is een matige toename (La Haye en van der Meij 2022⁴). De algehele landelijke staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis is, beoordeeld op populatie ontwikkeling, verspreiding, kwaliteit van het leefgebied en mogelijke veranderingen in toekomst, als “ongunstig – ontoereikend” beoordeeld (Zoogdiervereniging/Ravon 2019³).

Conclusie

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat het opwaarderen van de N206 Europaweg in het kader van het realiseren van de Rijnland Route niet leidt tot verslechtering van de instandhouding van de buizerd, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de meervleermuis.

Monitoring

Om er zeker van te zijn dat de *hop-over* van de dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis over de N206 (bij de slinger) en de tijdelijke en nieuwe brugonderdoorgangen goed functioneren als vliegroute voor de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de meervleermuis en als migratieroute voor de meervleermuis, is monitoring opgelegd. De monitoring is ook opgelegd om er zeker van te zijn dat de nieuwe

---

⁴ Overwinterende vleermuizen in Nederland in 1986-2020 op basis van het NEM Meetprogramma Wintertellingen Vleermuizen, La Haye, M. en van der Meij, T., Lutra 65.

bomen en nieuwe struiken alsook de drijvende rietkragen langs de oevers leiden tot het herstel van de essentiële foerageergebieden, vliegroutes en migratieroutes langs het Rijn-Schiekanaal, de Trekvaart en de Vrouwenvaart.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden van het project verbreding N206 niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis en de meervleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop maatregelen worden uitgevoerd, dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen.

Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het ecologisch werkprotocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de buizerd, de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de watervleermuis, de meervleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere toestemmingen nodig zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld van de gemeente of het waterschap.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing zoals bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wnb worden verleend.